

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO
RAZVOJ DAVČNEGA SVETOVANJA V SLOVENIJI

Ljubljana, september 2010

Aleš Rancinger

IZJAVA

Študent Aleš Rancinger izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom prof. Marka Hočevarja, in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

Ljubljana, 21. september 2010

Podpis: _____

KAZALO

Uvod	3
1 Davčno svetovanje	2
1.1 Različne definicije davčnega svetovanja.....	3
1.2 Analiza dejavnosti (SKD 69.200)	4
1.2.1 Trend rasti v dejavnosti pod SKD 69.200	5
1.3 Vpliv krize.....	6
1.4 Ureditev in uvrstitev dejavnosti davčnega svetovanja v Sloveniji.....	6
1.4.1 Zbornica računovodskih servisov (ZRS).....	7
1.4.2 Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije (ZDSS)	7
1.4.3 Inštitut za revizijo.....	8
1.5 Davčno-izobraževalni inštitut.....	9
2 Analiza zadovoljstva strank z računovodskimi servisi	10
2.1 Rezultati ankete	10
2.2 Sklepi in ugotovitve.....	13
2.3 Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije (ZDS) ter problemi, ki pestijo računovodsko dejavnost	14
3 Predlog zakona o davčnem svetovanju	15
3.1 Ocena stanja in razlogi za izdajo zakona.....	15
3.2 Finančne posledice sprejetja zakona	16
3.3 Zakonska iniciativa Zbornice računovodskih servisov	17
3.4 Kakovostne storitve.....	17
3.4.1 Ravni kakovosti davčnosvetovalnih storitev.....	18
3.4.2 Preglednejši trg.....	18
3.5 Ureditev davčnega svetovanja v ZDA	19
4 Sklep	20
5 Literatura in viri	21

KAZALO SLIK

Slika 1: Celoten dobiček v panogi na leto v 000 EUR, za obdobje 2005-2008*.....	5
Slika 2: Število zaposlenih v panogi.....	5
Slika 3: Zakaj ne želite koristiti storitev računovodskega servisa?.....	11
Slika 4: Na osnovi česa ste se odločili za računovodski servis?.....	12
Slika 5: Ali menite, da bi se računovodska dejavnost morala zakonsko urediti?.....	13

KAZALO TABEL

Tabela 1: Kaj pričakujejo podjetja od računovodskega servisa?.....	12
--	----

UVOD

Skozi čas obstoja človeštva se količina akumuliranega znanja vseskozi povečuje. Posledično se je zgodil prehod, ko je posamezen človek bil matematik, fizik ter astronom, kot na primer Carl Friderich Gauss, pa do današnjih dni, ko se znanstveniki specializirajo v posamezna področja znotraj matične znanosti. Čeprav je bil Gauss vsekakor genij, pa si nekako ni mogoče predstavljati, da bi človek dandanes lahko obvladal toliko področij.

Tako se znotraj samega davčnega svetovanja porajajo težnje po specializaciji, saj postaja področje davčnega svetovanja vedno bolj razvejeno in tako zahteva od davčnega svetovalca vedno več specifičnega znanja. Tako je prva smer razvoja, ki bo razčlenjena skozi diplomsko nalogo, specializacija. Posledica te smeri razvoja pa je združevanje davčnih svetovalcev v družbe za svetovanje, kakor tudi njihovo vključevanje v računovodske servise, saj se le tako lahko zagotovi celovit nabor storitev znotraj enega samega podjetja.

Druga osrednja smer razvoja je zakonska ureditev dejavnosti davčnega svetovanja. Zato je potrebno, da se iz ponudbe teh storitev izključijo nekvalificirani ponudniki, ki zaradi svoje neprimerne usposobljenosti ponujajo nekakovostne storitve, ter s tem mečejo slabo luč na celotno dejavnost. Druga dobrobit zakonske ureditve pa bi bila večja preglednost ponudbe, kar bi omogočalo bolj konsistentno izbiro naročnikom teh storitev. Tako ne bi več večina podjetij izbirala izvajalca izključno na podlagi poznanstev in priporočil, kar za dejavnost kot tako vsekakor ni v redu.

V diplomski nalogi se bodo določeni podatki posredno nanašali na davčno svetovanje, in sicer preko podatkov o računovodskih servisih, ker se storitve davčnega svetovanja čedalje več opravljajo v sklopu le teh. Govora pa bo tudi o zbornici računovodskih servisov, saj so davčni svetovalci del te zbornice. Smiselnost takšnega prikaza pa ni le v omenjenih povezavah, vendar tudi v tem, da imajo tako računovodski servisi, kakor davčni svetovalci zelo podobne probleme zaradi zakonske neurejenosti njihovega poklicnega področja.

1 DAVČNO SVETOVANJE

Zаметke davčnega svetovanja lahko iščemo daleč v preteklosti. Poklic davčnega svetovalca, kot samostojna podjetniška storitev, pa se je razvil šele v začetku 20. stoletja v razvitih tržnih gospodarstvih. Potreba po davčnem svetovanju je rastla vzporedno z zahtevnostjo urejanja davčnih obveznosti do države. Kako zahtevno je urejanje davčnih obveznosti, pa je odvisno tudi od zrelosti tržnega gospodarstva v državi, kakor tudi od aktivnosti fiskalne politike. Daljše časovno obdobje kapitalizma omogoča večjo akumulacijo kapitala, rezultat tega pa je, da subjekti v državi več investirajo in tako prejemajo dohodke iz različnih virov. Da bi država lahko pobrala čim več davka, pa mora seveda slediti tem različnim virom dohodkov in tu se davčna zakonodaja zapleta.

Družbe in samostojni podjetniki posamezniki, katerih osnovna dejavnost je opravljanje računovodske in revizijske dejavnosti, ter davčno svetovanje za zunanje naročnike, so storitvena podjetja, ki v naši državi nimajo dolge zgodovine. Večina teh podjetij se je začela razvijati vzporedno z razvojem podjetništva po letu 1991.

Davčno svetovanje opravljajo samostojni podjetniki, družbe za davčno svetovanje, ter posamezniki v sklopu računovodskih servisov. Namen davčnega svetovanja je optimirati davčne obveznosti naročnika, zmanjšati davčno tveganje ob morebitnem obisku davčnega inšpektorja in zagotoviti pravilno in pravočasno plačevanje davščin. S 1. januarjem 2008 se je začela uporabljati nova Uredba o standardni klasifikaciji dejavnosti. Združenje računovodskih servisov tako združuje družbe in samostojne podjetnike posameznike, ki opravljajo računovodske, knjigovodske in revizijske dejavnosti ter davčno svetovanje in so v skladu z razvrstitvijo, ki jo predpisuje standardna klasifikacija dejavnosti 2008 razporejeni pod številko 69.200 (prej 74.120).

V zadnjem času se stvari na področju davčnega svetovanja urejajo, do nedavnega pa je vse delovalo še zelo stihjsko. Vzroki za to so v dolgoletni odsotnosti privatne iniciative, v relativni enostavnosti davčne zakonodaje, ki smo jo imeli v preteklosti, v monopolnem položaju davčnega organa in nenazadnje v pomanjkanju povpraševanja po strokovnjakih s tega področja. S prilagajanjem zakonodaje zahtevam Evropske unije se pojavlja tudi potreba po večji urejenosti na področju davkov, po doseganju optimalnosti in s tem potreba po davčnih svetovalcih (Brezar, 2003, str. 25-26).

Z razvojem podjetništva se spreminjajo in dopolnjujejo tudi svetovalne storitve; tako lahko govorimo o klasičnih in sodobnih vrstah svetovanja. Pri klasičnih vrstah svetovanja se odpravljajo davčne pomanjkljivosti pri poslovanju, rešujejo problemi in pripravljajo predlogi za odločanje na ravni poslovođij ali lastnikov. V sodobnih razmerah se svetovanje prilagaja novim potrebam in poslovnim problemom, ki tarejo davčne zavezance, ter novemu načinu poslovanja in vodenja. Tako se davčno svetovanje širi na področja razvojnih dejavnosti in oblikovanja poslovnih strategij, ter druga področja (Kodeks strokovnih načel preizkušnega davčnika, 2000).

Davčno svetovanje zahteva veliko specialističnega teoretičnega in praktičnega znanja, saj največkrat podpira strateško in operativno poslovno odločanje, na primer izbiranje ustreznih davčnih usmeritev v rednem poslovanju pa tudi uresničevanje novih poslovnih dogodkov (naložb, nakupov in prodaje podjetij ali njihovih delov) in podobno. Velikokrat so to operativni davčni in sorodni problemi, ki jih poslovodje ali drugi strokovnjaki v podjetju ne morejo zadovoljivo rešiti. To velja še posebej za manjša podjetja, v katerih opravljajo naloge z različnih strokovnih področij osebe s pomanjkljivim specialističnim znanjem z davčnega področja.

1.1 RAZLIČNE DEFINICIJE DAVČNEGA SVETOVANJA

Cilj optimiranja davčnih obveznosti je dodatno ustvarjanje in/ali ohranjanje dobička, poleg tega pa še: pravilno, zakonito in pravočasno plačevanje davčnih obveznosti, izvajanje davčnih izogibov, zagotavljanje in povečevanje likvidnosti in racionalizacija zasledovanja osnovnega podjetniškega cilja v smeri nekonfliktnosti z drugimi cilji, kot so cilji lastnikov, zaposlenih ... (Špes, 2002, str. 9).

Temeljna naloga davčnih svetovalcev je odkrivanje, analiziranje in odpravljanje naročnikovih davčnih problemov. Naročnik zazna problem, če se znajde v položaju, ki je posledica bodisi notranjih, bodisi zunanjih dogodkov, ki jih iz kakršnihkoli razlogov ocenjuje kot negativne in jih želi s podporo davčnega svetovalca obrniti v zeleno smer. Naročnik zaznava davčne probleme kot neprijetnosti, davčni svetovalec pa mora zagotoviti organizacijske in kadrovske rešitve za njihovo hitro in individualno rešitev (Kaiser, 1995, str. 145).

Davčno svetovanje v Sloveniji je zaenkrat še v povojih, in to predvsem zaradi nezaveščenosti davčnih zavezancev, majhnega števila strokovno usposobljenih davčnih svetovalcev, neenotnosti Društva davčnih svetovalcev Slovenije in Slovenskega inštituta za revizijo, ki izdajata licence za davčnega svetovalca oziroma za pooblaščenega davčnika, nasprotovanja nekaterih političnih in birokratskih frakcij po uzakonitvi davčnega svetovanja, ter zaradi zapoznelega razvoja moderne davčne zakonodaje (Špes, 2002, str. 41).

Ko govorimo o področjih davčnega svetovanja, praviloma ločimo tri skupine delovanja, ki si sledijo po zahtevnosti od najtežje do najlažje:

- svetovanje pri določanju davčne politike, strategije in taktike naročnika,
- svetovanje pri oblikovanju in izpopolnjevanju davčnih izjav na podlagi zakonskih predpisov,
- svetovanje z zastopanjem davčnega zavezanca pred davčno upravo ob izpopolnjevanju davčnih obveznosti.

Najzahtevnejše davčno svetovanje se nanaša na usklajevanje poslovne in davčne politike, strategije in taktike klienta, saj mora svetovalec upoštevati poslovne cilje klienta in le te uskladiti z zahtevami davčnih predpisov tako, da je za klienta dosežen najbolj ugoden davčni položaj in v skladu z zakonskimi davčnimi predpisi doseženo najmanjše možno plačevanje davčnih obveznosti.

V tretji skupini področja davčnega svetovanja pa nastopa davčni svetovalec običajno kot pooblaščenec klienta pred davčno upravo ali tudi sodnimi organi v primerih, ko vodi davčna uprava zoper davčnega zavezanca postopek o domnevni kršitvi davčnih predpisov (Kokotec-Novak, 2007, str.15).

1.2 ANALIZA DEJAVNOSTI (SKD 69.200)

V dejavnosti do leta 2001 ni bilo niti enega računovodskega servisa z nad 25 zaposlenimi, v letu 2010 temu pogoju ustreza že 5 podjetij. Eno takih podjetij je tudi Unija d.d., ki je bila ustanovljena leta 2003, in sicer preko združevanja že obstoječih računovodskih servisov. Glavni namen združevanja teh manjših računovodskih servisov pod skupno krovno podjetje je bilo predvsem v združevanju znanja, ki že obstaja v teh servisih. S tem je bilo doseženo, da se je znotraj združenega podjetja začela specializacija na posamezna področja, medtem ko so bila znanja v obdobju pred združitvijo površno razpršena čez posamezna podjetja. Podjetje Unija d.d. je eden izmed primerov, ki nakazujejo trend v panogi, in sicer specializacijo, saj le tako lahko podjetja ponudijo celovit nabor računovodskih storitev naročnikom na enem mestu. Te storitve zajemajo vse od enostavnih knjiženj, pa vse do bolj zahtevnih storitev, kot so računovodsko načrtovanje in analiziranje ter davčno svetovanje.

Največjo skupino naročnikov v panogi predstavljajo majhna ter mikro podjetja, ki ne morejo organizirati lastne računovodske službe. Ti naročniki so praviloma nezahtevni, saj računovodske informacije za njih nimajo prevelikega pomena. Od servisa pričakujejo predvsem davčne obračune, obračune plač ter medletna poročila.

Ovira za pridobitev zahtevnejših naročnikov je predvsem v majhnosti servisov, saj naročniki praviloma želijo dobiti vse storitve na enem mestu. Samostojni podjetniki in majhni servisi imajo težave z zadovoljitvijo potreb velikega števila naročnikov, ki dajejo velik pomen računovodskim informacijam. Želijo sprotne, pregledne informacije, ki so dobro organizirane, ter primerne za različne odločitvene nivoje. To so informacije na področjih:

- načrtovanja
- poročanja
- analiziranja
- svetovanja

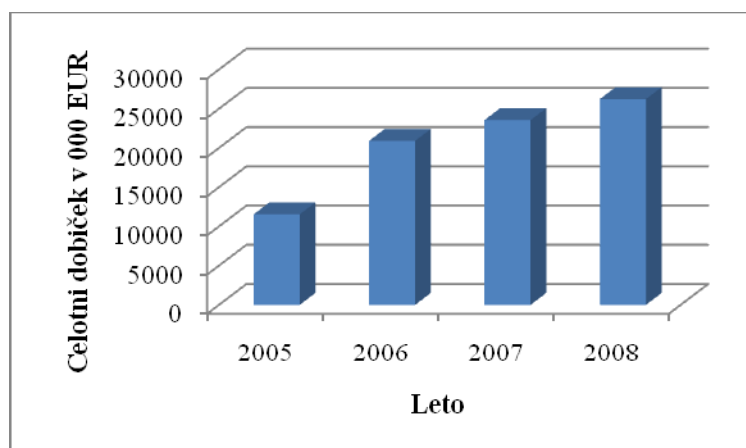
Enostavna računovodska opravila, kot je na primer vodenje knjig, se praviloma opravljajo v računovodski službi znotraj velikih podjetij, v večjih računovodskih servisih, kot del njihove ponudbe storitev, ali pa jih opravljajo s.p.-ji. Davčni svetovalci v Sloveniji pa delujejo večinoma v družbah za davčno svetovanje, revizijskih družbah in kot samostojni podjetniki.

Kljub temu, da prevladuje miselnost, da je lahko računovodja oziroma računovodski servis hkrati tudi davčni svetovalec, je v praksi precej drugače. Zaradi obsežnosti davčne zakonodaje, tekočih sprememb, mnogih mnenj in stališč slovenskih davčnih oblasti, je namreč potreben človek, ki se ukvarja le s tem področjem. Vendar pa se z rastjo velikih računovodskih servisov, davčno svetovanje čedalje večkrat opravlja v okviru teh velikih servisov, kot rezultat ponujanja širokega nabora storitev. Servisi imajo na davčnih oddelkih zaposlene strokovnjake, ki se ukvarjajo samo z davčnim področjem. V prihodnosti je pričakovati, da se bo trend združevanja podjetij, kot posledica specializacije ter prednosti ponujanja celotnega nabora storitev na enem mestu, nadaljeval.

1.2.1 TREND RASTI V DEJAVNOSTI POD SKD 69.200

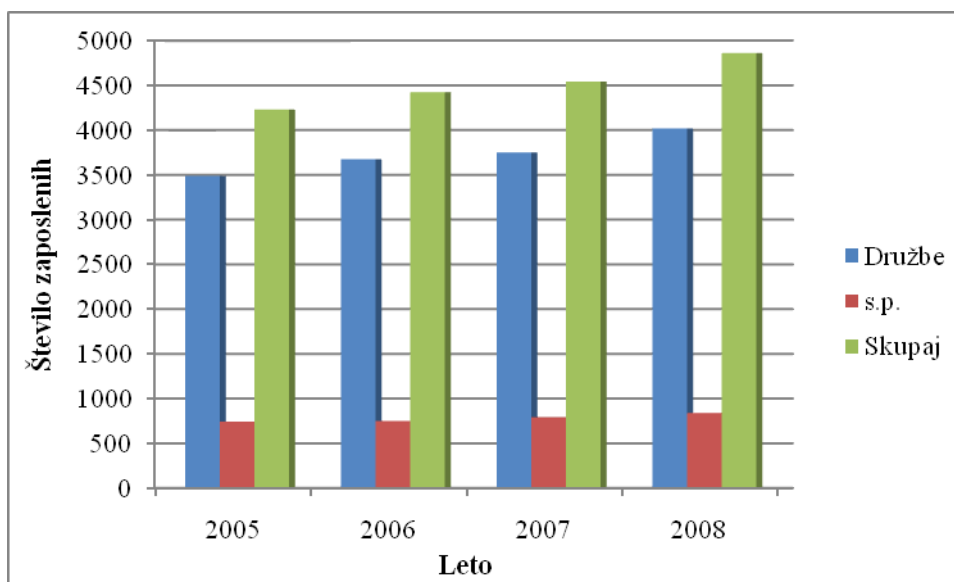
Za prikaz trenda rasti sem vzel obdobje 4-ih let. Podatki so zelo ažurni, saj novejših podatkov na spletni strani Gospodarske zbornice Slovenije ni. Zaradi čim bolj pravilnega prikaza podatkov, sem se odločil, da ne bom v spodaj prikazano sliko vnašal podatkov, pridobljenih iz drugih virov.

Slika 1: Celoten dobiček v panogi na leto v 000 EUR, za obdobje 2005-2008*.

* Zaradi nepopolnosti podatkov za s.p.-je, ki delujejo v panogi, se prikazani rezultati nanašajo izključno na dobičke družb.

Slika 2: Število zaposlenih v panogi.

V sliki 1 je dobro viden trend rasti, ki je prisoten v dejavnosti. Leta 2005 so družbe, katerih dejavnost spada pod standardno klasifikacijo dejavnosti (SKD) 69.200, ustvarile 11.535 milijonov evrov (€) dobička, medtem ko je ta leta 2008 znašal 26.229 milijonov evrov (€), kar

nanese 127,39 % rast v obdobju treh let. V enakem obdobju pa je število družb, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo, naraslo za 16,12 % (slika 2).

Zaradi pomanjkanja podatkov o dobičkih samostojnih podjetnikov (manjkajo podatki za leto 2006 ter 2007), le teh nisem prikazal v sliki. Iz podatkov, ki so na voljo, pa je jasno viden trend višje rasti dobičkov družb, v primerjavi s samostojnimi podjetniki v tej dejavnosti. Leta 2005 so bili dobički s.p.-jev celo malo višji od dobičkov družb. Znašali so 11.862 milijonov evrov (€), medtem ko so leta 2008 bili že konkretno manjši, in sicer 16.635 milijonov evrov (€). Dobički med s.p.-ji, ki delujejo v preučevani dejavnosti so tako zrastle za 40,24 %, kar je občutno manj, kot v primeru družb, njihovo število pa je v tem obdobju naraslo za 20,5 % (slika 2).

1.3 VPLIV KRIZE

Udeleženci v dejavnosti pod SKD 69.200 so podjetja, ki jim je šlo dobro tudi v času krize. Zanimivo je, da imajo celo več dela kot prej, predvsem svetovalnega. Kar pa ne pomeni, da je omenjena panoga povsem imuna na posledice gospodarske krize. Nevarnosti, ki pretita računovodskim servisom v takšnih obdobjih, sta na primer slabše plačevanje storitev s strani strank ali prenehanje njihovega delovanja. Zato imajo dobri servisi, raje manjše število boljših strank, katerim se lahko bolj posvetijo ter jim nudijo bolj kakovostne storitve.

1.4 UREDITEV IN UVRSTITEV DEJAVNOSTI DAVČNEGA SVETOVANJA V SLOVENIJI

V okviru Gospodarske zbornice Slovenije delujejo različna združenja oziroma zbornice različnih gospodarskih dejavnosti. Oblikujejo pobude in predloge, ki so povezani s pravno regulativo in pogoji gospodarjenja v posamezni gospodarski veji. Tako na primer zastopajo interese delodajalcev v pogajanjih s sindikati in državo, spremljajo tekoča gospodarska gibanja v dejavnostih in oblikujejo stališča glede reševanja tekočih in razvojnih vprašanj. Mnogo nalog je povezanih z vprašanji prilagajanja podjetij na pogoje gospodarjenja v Evropski Uniji. Gre za sodelovanje pri oblikovanju predpristopne strategije države na harmonizacijo predpisov. Strokovno svetujejo članicam in so dejavna pri promociji v tujini, s čimer podpirajo internacionalizacijo poslovanja podjetij (Spletna stran GZS, 2010).

Davčno svetovanje spada pod zbornico računovodskih servisov v okviru gospodarske zbornice, ki ima na državni ravni velik vpliv. Zaradi te povezave, ter zaradi opravljanja davčnega svetovanja v okviru računovodskih servisov, ima zbornica računovodskih servisov relevanten vpliv na davčnosvetovalno dejavnost. Skladno s procesom specializacije, pa se tudi sami davčni svetovalci že kar nekaj časa povezujejo. Združeni so na primer v strokovno zbornico, sicer pa se s problematiko davčnega svetovanja v Sloveniji ukvarjata tudi inštitut za revizijo, ter davčno izobraževalni inštitut. Število organizacij, ki se ukvarjajo z dvigom kvalitete davčnosvetovalnih storitev, samo priča o tem, kako pomembno je sprotno vzdrževanje kvalitete storitev na tem področju.

V nadaljevanju bom podrobneje prikazal, kako se različne zgoraj omenjene organizacije spopadajo z zakonsko neurejenostjo dejavnosti davčnega svetovanja na enotni državni ravni.

1.4.1 ZBORNICA RAČUNOVODSKIH SERVISOV (ZRS)

Danes ZRS združuje več kot sedemsto družb in samostojnih podjetnikov posameznikov, ki opravljajo računovodske, knjigovodske in revizijske dejavnosti ter davčno svetovanje. Omenjeno število je približno četrtnina vseh registriranih računovodskih servisov ali 40 do 45 odstotkov takih, ki v tej dejavnosti nekaj pomenijo. S svojim delovanjem zbornica skrbi za ugled računovodske dejavnosti, ter ščiti interese svojih članov, tako na strokovnem, kot tudi na poslovnem področju.

Računovodski servisi, ki so bili prej organizirani kot združenje, so se z letom 2009 preoblikovali v zbornico. Novo ime bolje opisuje njihovo delovanje, saj skrbijo za koristi in promocijo svojih članov.

Vizija ZRS je, da bo do leta 2012 v širši javnosti prepoznana kot pomemben sogovornik, ki vpliva na pogoje delovanja računovodskih servisov v Sloveniji. V zbornici pričakujejo, da bo do tega leta včlanjenih več kot 75 % aktivnih računovodskih servisov. Kot član mednarodnih stanovskih organizacij pa bodo zastopali in predstavljali računovodske servise, ki so njihovi člani (Spletna stran GZS, 2010).

1.4.2 ZBORNICA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE (ZDSS)

Davčni svetovalci v Sloveniji se že več kot 15 let strokovno združujejo. Najprej je bilo to v delu Društva davčnih svetovalcev, ki je že leta 1999 postalo tudi polnopravni član evropskega profesionalnega združenja CFE.

Z uveljavitvijo novega zakona o zbornicah, so se ustvarile povsem nove razmere za organizirano delovanje. Davčni svetovalci so zato ustanovili svojo strokovno zbornico, ki je v novih okvirjih omogočala sodelovanje bistveno večjega števila rednih članov. S tem je imela dosti pomembnejšo vlogo na področju strokovne pomoči davčnih zavezancem v davčnih postopkih, kot tudi pri razvoju davčnega svetovanja v Sloveniji.

Zbornica aktivno spremlja in obravnava davčno in širšo problematiko, ter aktivno sodeluje pri izgradnji, izpopolnjevanju in vzpostavitvi modernega davčnega sistema v Republiki Sloveniji. Strokovno izobražuje člane, ki delujejo na področju davkov in nastopajo kot davčni svetovalci, ter določa elemente davčnih standardov. Zbornica pri svojem delovanju skrbi za svoj skladen razvoj, zastopa interese svojih članov pred organi državnih in lokalnih skupnosti, vodi register davčnih svetovalcev, ter opravlja naloge, pomembne za celovito delovanje na davčnem področju. V skladu s svojimi interesi in na osnovi sklepa upravnega organa, se zbornica povezuje tudi z drugimi zbornicami, združenji in drugimi organizacijami, tako v Sloveniji, kot v tujini. Namen njihovega povezovanja je zagotavljanje skupnega in racionalnejšega izvajanja posameznih vsebinskih in administrativno tehničnih opravil in nalog.

Zbornica določa standarde strokovne usposobljenosti in znanj, ki jih mora osvojiti kandidat za davčnega svetovalca, hkrati pa postavlja kriterije in merila za napredovanje in ohranitev pridobljene licence davčnega svetovalca. S tem želi zbornica zagotavljati ustrezen standard kakovosti izvajanja storitev davčnega svetovanja. Storitve in ugodnosti, ki jih zbornica izvaja za svoje člane, so financirane iz članskih prispevkov, s strani države ali drugih virov, v nekaterih primerih pa so tudi plačljive.

Ustrezne zakonske regulative na državni ravni na tem področju ni, zato morajo različna strokovna združenja ter zbornice, same narediti kakšen korak v tej smeri. Skozi naloge, ki si jih strokovna zbornica davčnih svetovalcev nalaga, je razvidna smer njihovega delovanja, ter želeni učinki.

Naloge, ki jih ZDS opravlja za svoje člane:

- Izvajanje izobraževanja kandidatov za strokovni izpit iz davčnega svetovanja,
- zviševanje strokovne ravni davčnega svetovanja s pripravo predlogov in pobud pristojnim ministrstvom in njihovim organom v zvezi z davčnim sistemom v državi,
- vodenje imenika davčnih svetovalcev in imenika gospodarskih družb, ki so registrirane za davčno svetovanje in so člani zbornice, ter drugih imenikov,
- organiziranje izvajanja strokovnih izpitov kandidatov za davčnega svetovalca,
- izvajanje prve brezplačne pomoči davčnega svetovanja prebivalcem Slovenije po posameznih regijah,
- ter uveljavljanje poklica davčnega svetovalca z mednarodno priznano usposobljenostjo.

Cilje za prihodnost pa ZDS vidi v:

- sodelovanju v posvetovalnih telesih pristojnega ministrstva, pri pripravi in izdelavi predpisov na davčnem področju,
- pridobitvi zakonskega pooblastila za zastopanje davčnih zavezancev v davčnih postopkih (Spletna stran ZDSS).

1.4.3 INŠTITUT ZA REVIZIJO

Slovenski inštitut za revizijo je bil ustanovljen 11. januarja 1994. Podlago za njegovo ustanovitev je predstavljal zakon o revidiranju, sprejet julija 1993, ki je za ustanovitelja inštituta postavil Zvezo računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije. Kmalu po ustanovitvi so bili sprejeti prvi temeljni akti, ki so urejali delovanje revizijske stroke v Sloveniji, kot na primer kodeks poklicne etike zunanjega revizorja, temeljna revizijska načela, navodila za delovanje revizijskih družb in drugi (Spletna stran Inštituta, 2010).

Strokovno delo inštituta poteka v okviru sekcij. Te združujejo posameznike z določenimi strokovnimi znanji, ki skrbijo za ustrezen razvoj in ugled posameznih strok. Poleg sekcije preizkušenih davčnikov, strokovni svet inštituta sestavljajo še sekcija pooblaščenih ocenjevalcev, sekcija preizkušenih poslovnih finančnikov, sekcija preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov, sekcija preizkušenih notranjih revizorjev ter sekcija preizkušenih računovodij.

V sekcijo za davčno svetovanje so združeni vsi davčniki, ki prejmejo strokovni naziv na podlagi pravilnika o pridobitvi in so vpisani v register preizkušenih davčnikov.

Naloge sekcije so, da:

- opravlja strokovna dela s področja davkov in davčnega svetovanja,

- skrbi za izvajanje sklepov strokovnega sveta,
- strokovnemu svetu predlaga v sprejetje standarde, kodekse in druge akte, pomembne za delovanje stroke,
- strokovnemu svetu posreduje predlog smernic za oblikovanje cen storitev davčnega svetovanja,
- skupaj s strokovnim svetom skrbi za razvoj davčnosvetovalne stroke (Spletna stran Inštituta, 2010).

1.5 DAVČNO-IZOBRAŽEVALNI INŠTITUT

Davčno-izobraževalni inštitut je bil ustanovljen leta 2001 z namenom, da ustanovitelji in člani inštituta preko njega uresničujejo svoj interes za dopolnilno izobraževanje in usposabljanje strokovnih kadrov na davčnem in računovodskem področju (Spletna stran Inštituta).

Dejavnost inštituta obsega strokovno izobraževanje in usposabljanje ter publicistično in raziskovalno delo na področju davkov. Po potrebi inštitut izdaja tudi strokovna stališča in mnenja (Spletna stran Davčno izobraževalnega inštituta, 2010).

2 ANALIZA ZADOVOLJSTVA STRANK Z RAČUNOVODSKIMI SERVISI

Združenje računovodskih servisov in podjetje Versus d.o.o., sta oktobra 2008 na pobudo Združenja računovodskih servisov, opravila analizo zadovoljstva strank z računovodskimi servisi. Ker ima računovodstvo pomembno vlogo v vsakem podjetju, je nujno, da računovodski servisi s svojimi storitvami izpopolnjujejo pričakovanja podjetij in zagotavljajo kakovostne storitve. Da bi ugotovili, ali je to pri nas res tako, so med slovenskimi podjetji opravili anketo o njihovem zadovoljstvu s računovodskimi servisi (Spletna stran GZS, Arhiv, 2008).

Vprašalnik je bil poslan 29.485 slovenskim podjetjem, ki predstavljajo osrednjo ciljno skupino računovodskih servisov. To so majhna podjetja, ki nimajo več kot 50 zaposlenih, ter podjetja, katerih letni promet presega 25.000 €. Seveda pa vprašalnika niso poslali podjetjem iz dejavnosti 69.200, pod katero spadajo računovodske, knjigovodske in revizijske dejavnosti, ter davčno svetovanje. (Spletna stran GZS, Arhiv, 2008).

Analiza zadovoljstva strank se sicer ne nanaša neposredno na samo davčno svetovanje, temveč je davčno svetovanje le del spodaj prikazanih rezultatov. Rezultati o zadovoljstvu strank zajemajo vse dejavnosti, ki spadajo pod združenje računovodskih servisov (od 2009 zbornico računovodskih servisov). Kasneje bo ta povezava razvidna skozi rezultate ankete in nalogami Združenja davčnih svetovalcev Slovenije.

Cilji ankete so bili naslednji:

- ugotoviti, kakšno je mnenje podjetij o storitvah računovodskih servisov in kakšna je stopnja njihovega zadovoljstva,
- ugotoviti, kaj pričakujejo od računovodskih servisov,
- med tistimi, ki ne koristijo storitev računovodskega servisa, ugotoviti razloge za to,
- ugotoviti, kaj bi lahko računovodski servisi izboljšali, da bi zadovoljili podjetja.

2.1 REZULTATI ANKETE

V nadaljevanju so navedeni odgovori na vprašanja, ter grafičen prikaz le teh. Hkrati bodo predstavljene tudi razlage rezultatov.

- **Število zaposlenih v podjetjih, ki koristijo storitve računovodskih servisov.**

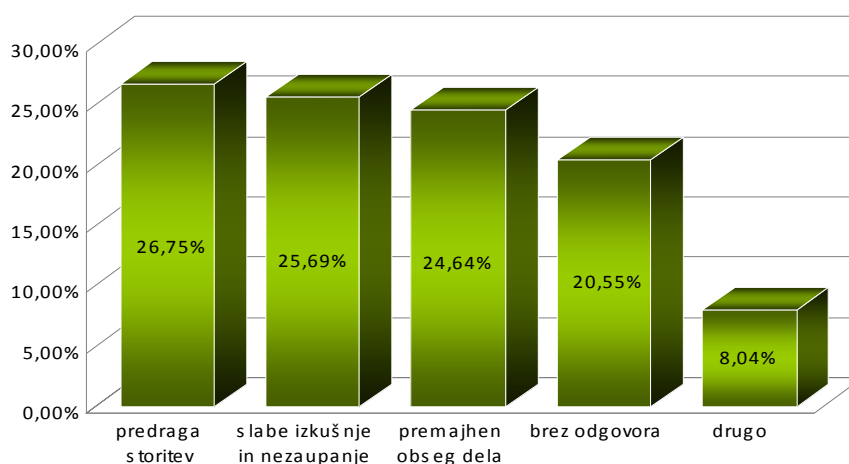
Večina anketiranih podjetij (75,26 %) koristi storitve računovodskih servisov. Od tega jih ima kar 89,73 % do 25 zaposlenih (prevladujejo podjetja z do 10 zaposlenimi z 71,89 %), kar nakazuje na visoke potrebe po tovrstnih storitvah med mikro podjetji.

- **Zakaj ne želite koristiti storitev računovodskega servisa?**

Na to vprašanje so odgovarjali le tisti, ki ne koristijo storitev računovodskih servisov. Dobra četrtina anketiranih navaja kot razlog nezadovoljstva slabe izkušnje ter nezaupanje, da bodo kakovostno opravili storitve. Ta podatek nakazuje visoko število računovodskih servisov, ki ne zagotavljajo dovolj kakovostnih storitev.

Večina anketiranih, ki je izbrala odgovor drugo, je navedla, da imajo v podjetju lastno računovodstvo, saj lahko delo opravijo sami oziroma želijo imeti interno računovodstvo.

Slika 3: Zakaj ne želite koristiti storitev računovodskega servisa?

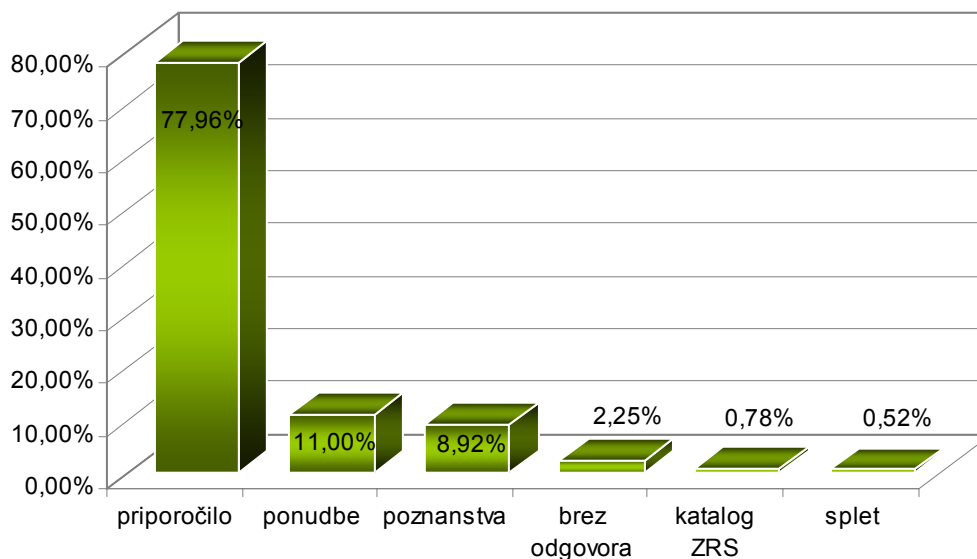

Vir: Analiza zadovoljstva strank z računovodskimi servisi, 2009.

- **Na osnovi česa ste se odločili za računovodski servis?**

Približno 86 % anketiranih, ki koristijo storitve računovodskih servisov, je izbralo računovodski servis na osnovi priporočil ali poznanstev. To pomeni, da je trg nepregleden, saj večina potencialnih uporabnikov storitev ne more ali ne zna izbrati računovodskega servisa drugače, kot po priporočilu znancev.

Slika 4: Na osnovi česa ste se odločili za računovodski servis?

Vir: Analiza zadovoljstva strank z računovodskimi servisi, 2009.

• **Kaj pričakujejo podjetja od računovodskega servisa?**

Na to vprašanje je odgovarjalo 73,62 % anketiranih, ki so navedli po tri lastnosti, ki jih pričakujejo od računovodskega servisa. Na prvem mestu so najpogosteje navedli naslednje karakteristike:

Tabela 1: Kaj pričakujejo podjetja od računovodskega servisa?

Lastnost	Število anketirancev
kakovost	959
poznavanje zakonodaje	126
usposobljenost in svetovanje	109
obveščanje o novostih	78
zaupanje	67
delovanje za dobro podjetja	57
korektnost	46
odgovornost, zanesljivost	45
ugodna cena	32
celovit servis	29

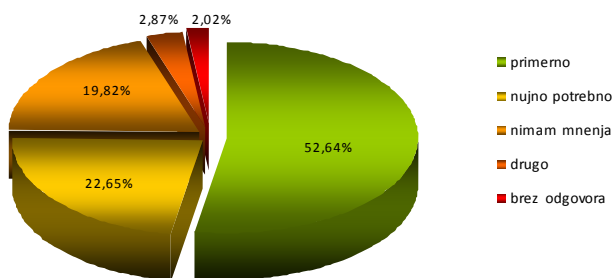
Vir: Analiza zadovoljstva strank z računovodskimi servisi, 2009.

- **Kakšne se vam zdijo cene storitev?**

Na to vprašanje je tretjina anketirancev odgovorila, da so cene previsoke, dve tretjini pa menita, da so primerne ali visoke, vendar kljub temu primerne. Ugodna cena ni na prvem mestu med pričakovani podjetij. Podjetjem je najpomembnejše, da računovodski servis zagotavlja kakovost storitev, pozna zakonodajo in zna svetovati.

- **Ali menite da bi se računovodska dejavnost morala zakonsko urediti?**

Slika 5: Ali menite, da bi se računovodska dejavnost morala zakonsko urediti?

Vir: Analiza zadovoljstva strank z računovodskimi servisi, 2009.

Večina podjetij (75,29 %) meni, da je to primerno oziroma nujno potrebno. To kaže na jasno izraženo podporo gospodarstva v prizadevanju za regulacijo dejavnosti z ustrežno zakonodajo.

2.2 SKLEPI IN UGOTOVITVE

- Med anketiranimi podjetji, ki koristijo storitve računovodskih servisov, je kar 20-30 % takih, ki s storitvami računovodskih servisov niso v celoti zadovoljni. Nezadovoljstvo se kaže predvsem v zvezi z natančnostjo izvedbe storitev, v nezadostnem poznavanju zakonodaje s strani servisa ter pomanjkljivem obveščanju o novostih in spremembah, ki so pomembne za poslovanje podjetja.
- Podjetja od računovodskih servisov pričakujejo predvsem zagotavljanje kakovosti storitev, natančnost, poznavanje zakonodaje in usposobljenost za svetovanje. Z nobeno od teh lastnosti podjetja niso najbolj zadovoljna.
- Večina podjetij, ki koristi storitve računovodskih servisov, prepušča celoten ali skoraj celoten obseg dela računovodskim servisom.
- Prevladuje visoka podpora zakonski ureditvi dejavnosti (Spletna stran GZS, Arhiv, 2008).

Za povečanje zadovoljstva strank s storitvami računovodskih servisov in dvig ugleda dejavnosti med podjetji, bi bilo potrebno zakonsko urediti to dejavnost in tako preprečiti, da

bi storitve računovodskega servisa opravljale tudi osebe, ki za to niso ustrezno strokovno usposobljene. Kakovost opravljanja storitev in strokovna usposobljenost za izvajanje tovrstnih storitev, bi morala postati samoumevna.

2.3 ZBORNICA DAVČNIH SVETOVALCEV SLOVENIJE (ZDS) TER PROBLEMI, KI PESTIJO RAČUNOVODSKO DEJAVNOST

Predhodno omenjena posredna povezava zbornice računovodskih servisov z davčnim svetovanjem je vidna tudi skozi ankete in raziskave, ki jih opravlja zbornica računovodskih servisov. Izkaže se, da so naloge združenja davčnih svetovalcev nekakšen odgovor na probleme, s katerimi se zbornica računovodskih servisov srečuje.

Tako se na primer ZDS z nepreglednostjo trga (omenjeno v analizi) ukvarja na način, da deluje v smeri vodenja imenika davčnih svetovalcev in imenika gospodarskih družb, ki so registrirane za davčno svetovanje in so člani zbornice, ter drugih imenikov.

Dobra četrtina tistih, ki ne uporabljajo storitev računovodskega servisa, je kot razlog navedla nezaupanje in slabe izkušnje. Glede na to, da kot najpomembnejše lastnosti dobrega servisa stranke omenjajo kakovost, poznavanje zakonodaje, usposobljenost in svetovanje, lahko pridemo do zaključka, da je nezadovoljstvo posledica pomanjkanja teh treh najpomembnejših lastnosti. Te lastnosti krasijo kakovostne računovodske servise. ZDS deluje v tej smeri tako, da organizira in izvaja izobraževanje kandidatov za strokovni izpit iz davčnega svetovanja ter da zvišuje strokovno raven davčnega svetovanja s pripravo predlogov in pobud pristojnim ministrstvom.

3 PREDLOG ZAKONA O DAVČNEM SVETOVANJU

Težnja po zakonski ureditvi dejavnosti davčnega svetovanja se je prvič v formalni obliki pojavila leta 1998, ko je skupina poslancev podala predlog zakona o davčnem svetovanju. V njem je ocenjeno tedanje stanje na področju davčnega svetovanja v Sloveniji, razlogi za sprejetje zakona, finančne posledice sprejetja, kakor tudi primerjava ureditve področja v drugih državah sveta. Seveda pa je zajeta tudi sama definicija, kdo je sploh lahko davčni svetovalec, ter pogoji za opravljanje davčnega svetovanja.

3.1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA IZDAJO ZAKONA

Zaradi nezadostne seznanjenosti, ter nepopolnega in nenatančnega poznavanja predpisov, tako materialnih kot postopkovnih, ki se nanašajo na spoštovanje davčnih obveznosti, se kaže potreba po posebej strokovno usposobljenih osebah z določenim znanjem s področja davkov, ki bi davčnim zavezancem pomagale in jim olajšale izpolnjevanje vseh davčnih obveznosti v skladu z veljavnimi predpisi (Predlog zakona o davčnem svetovanju, 1998).

V predlogu zakona je tudi omenjeno, kaj bi država pridobila s sprejetjem zakona. Povečala bi se učinkovitost davčne službe ter zmanjšali stroški države s pobiranjem davkov, če bili z zakonom vzpostavljeni pogoji, da bi se z davčnim svetovanjem lahko ukvarjale le kompetentne osebe.

Naslednja ugotovitev, ki jo navaja predlog zakona je, da je zaradi zakonske neurejenosti področje davčnega svetovanja podvrženo opravljanju storitev na zelo različnih nivojih kakovosti. Osebe, ki opravljajo storitve davčnega svetovanja so brez primernih znanj ter izobrazbe in za svoje delovanje ne prevzemajo takšne odgovornosti, kot bi jo morali v primeru sprejetja zakona. Posledično bi se dvignila kvaliteta in strokovnost storitev, pravna varnost davčnih zavezancev, kakor tudi spoštovanje davčnih predpisov.

Sprejetje zakona bi prineslo dobrobiti za vse udeležene strani:

- Stroka bi postala bolj spoštovana, ker bi nudila kvalitetnejše storitve.
- Davčni zavezanci bi pridobili na kvaliteti storitev ter pravni varnosti.
- Država bi pridobila na povečani učinkovitosti davčne službe, kar bi zmanjšalo stroške države. Hkrati pa bi se tudi povečalo spoštovanje davčnih predpisov, kar bi se izrazilo v večjih prihodkih.

3.2 FINANČNE POSLEDICE SPREJETJA ZAKONA

Sprejetje zakona bi, kot že omenjeno, imelo pozitivne posledice na državnem proračunu, tako na prihodkovni, kot na izdatkovni strani.

Na prihodkovni strani bi imelo pozitiven vpliv preko:

- osveščanja davčnih zavezancev o pravilnem in pravočasnem obračunavanju in plačevanju davkov,
- vpliva na manjšo davčno evazijo,
- svetovanja pri pravilnem vodenju poslovnih knjig in posledično pravilnega prikazovanja davčne osnove,
- s sodelovanjem pri sestavi, izgradnji in izpopolnjevanju davčnega sistema.

Davčno svetovanje bi imelo vpliv tudi na zmanjšanje stroškov proračuna:

- z za državo brezplačnim informiranjem davčnih zavezancev na področju, ki zadeva nacionalno davčno zakonodajo,
- s pravilno razlago davčnih zakonov davčnim zavezancem,
- z vlogo davčnega svetovalca kot posrednika v davčnih sporih, kar pripomore k hitrosti reševanja le teh,
- s sodelovanjem z davčno upravo pri pripravi davčnih zakonov in podzakonskih aktov (Predlog zakona o davčnem svetovanju, 1998).

Zakonska ureditev dejavnosti, ter posledično dvig kvalitete davčnosvetovalnih storitev, ima veliko vlogo predvsem v gospodarstvu znotraj samih podjetij. Če bi država sprejela zakonsko ureditev dejavnosti, bi s tem zagotovo tudi podjetjem dala potrditev, da je davčni vidik v uspešnosti podjetja zelo pomemben.

Dogaja se, da podjetja iščejo pomoč davčnih svetovalcev, ko naletijo na konkreten problem, vendar prava korist iz storitev davčnega svetovanja za podjetja ne izhaja iz takšnih situacij. Koristi so vidne, ob konsistentnih, celovitih, ter dolgoročnih storitvah davčnega svetovalca. Bilančna, finančna in davčna politika so namreč tesno povezane, zato je pomembno kvalitetno delo na vseh treh politikah. Z izkazovanjem prihodkov, odhodkov in poslovnega izida, vodi podjetje tudi davčno politiko, ki je vidna skozi obdavčitev dobička. Obdavčitev dobička in davčna politika podjetja je v tesni soodvisnosti z bilančno politiko financiranja in politiko delitve dobička.

Predpisi o bilanciranju vsebujejo vedno določeno ohlapnost in podjetje se lahko odloča med različicami pri izkazovanju in merjenju bilančnih postavk. Podjetje lahko denimo samostojno odloča o amortizacijskih stopnjah, vrednotenju zalog, o obdobju prenašanja dolgoročnih rezervacij med prihodke, obravnavi terjatev in še o mnogih drugih postavkah.

V praksi je zelo težko minimizirati davek od dobička, če ta cilj ni bil upoštevan predhodno že pri izdelavi poslovne bilance, kar dodatno potrjuje tezo o povezanosti poslovne in davčne bilance. Z ustrežno bilančno politiko lahko odložimo davčno obveznost na kasnejše obdobje. S tem izboljšamo tekočo plačilno sposobnost in zagotavljamo dodatne vire financiranja (Davčno finančna praksa, aktualnost davčnih storitev v Sloveniji, 2003).

Tukaj lahko vidimo pomembnost povezovanja davčnih svetovalcev, z namenom zagotavljanja celovite storitve in vpliv, ki bi ga zakonska ureditev dejavnosti davčnega svetovanja imela na konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Davčno svetovanje je v času krize še toliko bolj pomembno, saj se takrat običajno močno poveča nelikvidnost podjetja. Z ustrezno davčno politiko, pa se likvidnost podjetja lahko izboljša. Pomembnost zakonske ureditve v okviru podjetja je vsekakor tudi v večjem sprejemanju poklicne odgovornosti, saj so tako podjetja lahko bolj prepričana v zakonsko primernost svojih bilanc. Tako se ne more zgoditi, da bi neodgovorno delo davčnega svetovalca ogrozilo obstoj podjetja, kar se je že dogajalo.

3.3 ZAKONSKA INICIATIVA ZBORNICE RAČUNOVODSKIH SERVISOV

Za sprejetje zakona, ki bi uredil dejavnost, si prizadeva tudi Zbornica računovodskih servisov že dve leti. Zakon o računovodskih dejavnostih podpirajo tudi podjetja Ajpes, Združenje bank in revizorjev ter celo nekatera ministrstva. Zataknilo pa se je na ministrstvu za gospodarstvo, ki je za sprejetje takšnega zakona pristojno. Do nedavnega še aktualni minister za gospodarstvo Matej Lahovnik je namreč zavzel stališče, da zakon ni potreben, saj naj bi trg sam preko tržnih mehanizmov poskrbel za izločitev nestrokovnih in neakovostnih ponudnikov storitev ter zagotovil preglednost na strani ponudbe storitev. Glede na to, da trg tega v zadnjih dvanajstih letih ni bil sposoben narediti, obstaja dvom, da bo v prihodnje kaj drugače.

S sprejetjem tega posebnega zakona o računovodskih servisih želijo njegovi pobudniki na novo urediti trg. Ureditev bi potekala preko predpisane vstopne izobrazbe, opravljenih izpitov za vodenje računovodskega servisa, zavarovanja poklicne odgovornosti, ter preko določevanja števila ur poklicnega izobraževanja na leto, kar bi bilo nekakšno sprotno potrjevanje pridobljenih licenc. Glede na to, da lahko slab računovodski servis spravi svojega naročnika v stečaj, bi bilo smotno to dejavnost zakonsko urediti. Posledice te ureditve bodo v nadaljevanju podrobneje razčlenjene.

3.4 KAKOVOSTNE STORITVE

V groben smislu je kakovost celota lastnosti in značilnosti storitev, ki je sestavljena iz njene primernosti, da zadosti potrebam oziroma zahtevam (Wasilewski, Reith, 1988, str. 25). Sicer pa se kakovosten računovodski servis ponaša s čim manjšim številom napak, ki jih naredi v določenem obdobju. Podjetjem je to v mnogo primerih zelo pomembna referenca na katero se zanašajo. Podatki o tožbah proti računovodskim servisom za leto 2008 kažejo, da tožb ni bilo veliko, v tem letu naj bi bile samo dve. Če so napake servisov podlage za tožbe zoper njih, vidimo, da to merilo ni najbolj primerno za ocenitev kakovosti servisa, saj je število nekvalitetnih ponudnikov na trgu mnogo večje, kot je število tožb v letu 2008.

Trg ne deluje vedno popolno, v primeru dejavnosti pod skd 69.200 to še kako velja. Inšpektorjev, ki bi ugotavljali primernost računovodskih servisov, je pri nas premalo, zato je nujno potrebna zakonska ureditev, ki bi zagotovila odstranitev neakovostnih ponudnikov. V globalnem gospodarstvu, katerega delež je tudi Slovenija, sploh v obdobju po vstopu v EU, so kakovostne storitve še toliko bolj potrebne. Ob prisotnosti kakovostnih storitev, izdatki namenjeni plačilu teh storitev niso strošek, ampak konkurenčna prednost.

Z davčnosvetovalnimi storitvami, ki so del te panoge ni nič drugače. Ureditev trga bi kakovost tudi tukaj dvignila na višjo raven. Pridobitev za povpraševalce tega dela storitev iz omenjene panoge, pa bi verjetno bila še večja, saj je ob večji zahtevnosti storitve, razlika med kakovostnimi in nekovostnimi ponudniki še toliko večja.

3.4.1 RAVNI KAKOVOSTI DAVČNOSVETOVALNIH STORITEV

Kakovostna davčnosvetovalna storitev je dokaj kompleksen pojem, ki se ga da najbolje razložiti glede na to, kaj je minimalni standard kakovosti, ter kaj se razume pod vrhunsko kakovostjo. Najbolj osnovna raven kakovosti nastopi, ko davčni svetovallec upošteva raven kakovosti, predpisano v poklicnih pravilih davčnih svetovalcev, kot so obveznost temeljnega in sprotnega izobraževanja, poklicna odgovornost in nadzor nad delom davčnih svetovalcev. Ko je tem pogojem zadoščeno, je prisoten minimalni standard kakovosti oz. strukturna kakovost.

Naslednja raven kakovosti je tako imenovana procesna kakovost. Tukaj gre za ugotavljanje dejanskega stanja naročnika, pri katerem intenzivno sodeluje naročnik. Predpostavke za to raven kakovosti so: ravnanje v skladu z veljavnimi zakoni, poznavanje in upoštevanje sodne prakse ter predvidljiv proces preverjanja naročnikovega stanja. Torej je pri davčno svetovalnih storitvah pomembno, da se storitve opravljajo na ustaljen in vnaprej predviden način, brez improviziranja.

Pri objektivni kakovosti ni dovolj le upoštevanje ciljev kakovosti, ki jih določajo poklicna pravila ali organizacije davčnosvetovalne pisarne, ampak je predmet poučevanja kakovosti tudi in predvsem sama storitev. Presoja se njeno strokovno pravilnost, pravočasnost izvedbe in izvedbo v predvideni obliki. Vendar naročniki zaradi pomanjkanja znanja, praviloma niso sposobni prepoznati objektivno kakovostno storitev, zato je pomembna tudi subjektivna kakovost. Ta stopnja kakovosti davčnosvetovalnih storitev pa bo dosežena ob pravočasnem informiranju naročnika, razlagi poslovnih odločitev na obdavčitev in delo v prijaznem okolju.

Vsaka davčnosvetovalna pisarna mora skrbeti za razvoj in sprejemati inovativne načine dela. Namen inovativne kakovosti je izboljševanje dosežene ravni kakovosti storitev ter optimiranje in nenehno izboljševanje poslovnih procesov. Najvišja raven kakovosti pa je dosežena, ko jo preveri in potrdi neodvisni zunanji presojevalec kakovosti ali ko davčnosvetovalna pisarna prejme certifikat kakovosti (Pestke, 2000).

3.4.2 PREGLEDNEJŠI TRG

Ugotovitve analize o zadovoljstvu strank z računovodskimi servisi nakazujejo, da kar 86 % anketiranih izbira ponudnika storitev na podlagi poznanstev in priporočil, kar vsekakor ni dobro. Ob preglednejšem trgu bi se konkurenčnost panoge zagotovo dvignila, kakor tudi oglaševanje storitev, kar bi omogočilo podjetjem, ki povprašujejo po tovrstnih storitvah, da bi bila boljše seznanjena z vrsto storitev, ki se ponujajo na trgu, ter o cenah le teh.

3.5 UREDITEV DAVČNEGA SVETOVANJA V ZDA

Vzeti davčno svetovanje v ZDA kot standard ZA to področje pri nas, ima smisel le v primeru, da zakonske ureditve dejavnosti na enotni državni ravni tudi v prihodnje ne bo. Namreč razlika med sistemom, ki ga imamo pri nas, in sistemom v ZDA, je predvsem v sprejemanju odgovornosti ponudnika davčnih storitev, ter v bolj zapleteni davčni zakonodaji. Zato pravimo, da je davčno svetovanje v ZDA delno regulirano, medtem ko je pri nas neregulirano. Kljub temu, da davčno svetovanje v ZDA ni zakonsko urejeno, delujejo na tem področju visoko izurjeni strokovnjaki, ravno zaradi zgoraj omenjenih razlogov.

V ZDA lahko kdorkoli, tudi brez vsake kvalifikacije, daje davčne nasvete, pripravi davčno napoved ali davčni obračun za neko drugo osebo. Oseba, ki to pripravi, mora dokument tudi podpisati, hkrati pa navesti podjetje, za katero dela, socialno številko (ki se uporablja tudi za davčne namene) in delodajalčevo številko. S tem je pripravljalec davčnega obračuna prevzel odgovornost za sam davčni obračun (Predlog zakona o davčnem svetovanju, 1998). Omejitve nastopijo le, ko gre za zastopanje strank pred sodišči in davčno oblastjo.

Davčno svetovanje v ZDA je pomemben del strokovnih storitev. Razlog je v zapleteni davčni zakonodaji, ki se spreminja kot posledica davčnih reform kongresa, kakor tudi dejstvo, da je davek od dohodka fizičnih oseb v letu 2000 predstavljal 48 % celotnega prihodka Zvezne vlade (Vezjak, 2001, str. 43). Glede na to, da je pričakovati, da se bo davčna zakonodaja tudi pri nas v prihodnje zapletala ter spreminjala, tudi zaradi poenotenja znotraj EU, se mogoče ne bi bilo napačno zgledovati po sistemu v ZDA. V primeru namreč, da zakonske ureditve dejavnosti ne bi bilo, bi se kvaliteta storitev zagotovo dvignila tudi, če bi davčni svetovalci tako kot v ZDA, s podpisom dokumentov in podajanjem drugih informacij, prevzeli polno odgovornost za svoje delo.

4 SKLEP

Davčno svetovanje v Sloveniji se je zares začelo razvijati šele po osamosvojitvi leta 1991. Vzrok je bil predvsem v zahtevnosti urejanja davčni obveznosti do države, kot posledica vpeljave tržnega gospodarstva.

Trenutna situacija v Sloveniji je takšna, da ni enotne zakonske ureditve na področju davčnega svetovanja na nacionalni ravni, zato različne organizacije same skrbijo za njegov razvoj. To opravljajo tako, da na primer izobrazujejo davčne svetovalce, določajo standarde potrebne za pridobitev licence davčnega svetovalca, ter vodijo register le teh. Prav tako pa tudi opravljajo naloge, ki so pomembne za celovito delovanje na davčnem področju.

V Sloveniji poklic davčnega svetovanja nima statusa, ki bi ga moral imeti. V nekaterih državah je to področje popolnoma zakonsko urejeno, kot naprimer v Avstriji, Nemčiji ali na Japonskem. V ZDA, pa je to področje delno oziroma posredno urejeno in sicer preko določanja visokih kazni za napačno izpolnitev davčne napovedi s strani vlade, vsekakor pa je faktor posredne omejitve opravljanja davčnosvetovalnih storitev tudi zapletena davčna zakonodaja. Ta dva faktorja zagotavljata, da se z davčnim svetovanjem ukvarjajo le vrhunski strokovnjaki, čeprav neposredne omejitve, glede opravljanja tega poklica v ZDA ne obstajajo. Ta dva modela predstavljata možni smeri ureditve davčnega svetovanja pri nas, ki bi nedvomno dvignile kakovost davčnega svetovanja, saj trg preko tržnih mehanizmov ni sposoben sam izločiti nekakovostnih ponudnikov storitev, kar meče slabo luč na celotno panogo.

Prva pobuda za uredite dejavnosti davčnega svetovanja segajo v leto 1998, ko je skupina poslancev podala predlog zakona o davčnem svetovanju. Kljub jasnim opredelitvam koristi, ki bi nastale z zakonsko ureditvijo dejavnosti, tako za državo, ponudnike kot povpraševalce teh storitev, predlog zakona ni bil sprejet.

Sicer pa je vidna smer razvoja davčnega svetovanja tudi specializacija znotraj same dejavnosti. Posledica tega je povezovanje davčnih svetovalcev med seboj, kakor tudi povezovanje v okviru računovodskih servisov z namenom ponudbe celotnega nabora storitev.

Pričakujemo lahko, da se bo poklic davčnega svetovalca še naprej razvijal, predvsem v smeri kakovostnejših ter celovitejših rešitev, saj podjetja spoznavajo, da imajo le takšne storitve visoko uporabno vrednost.

5 LITERATURA IN VIRI

1. Brezar (2003). Davčno svetovanje v Sloveniji, Nemčiji, Veliki Britaniji in Združenih državah Amerike. (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
2. Čokelc (2006). Kakovost davčnosvetovalnih storitev. Revizor, (12).
3. Čokelc (2006). Tveganja pri davčnem svetovanju. Revizor, (5).
4. Davčno izboraževalni inštitut. Najdeno 8. avgusta 2010 na spletnem naslovu <http://www.dizi.org/index.php?menu=3>.
5. Davčno finančna praksa, aktualnost davčnih storitev v Sloveniji (2003). Najdeno 8. avgusta na spletnem naslovu <http://www.vsr.si/clanki/DFP2-DAVCNO%20SVETOVANJE.pdf>.
6. Gospodarska zbornica Slovenije. Najdeno 14. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.gzs.si/slo/panoge/zbornica_racunovodskih_servisov.
7. Inštit za revizijo. Najdeno 8. avgusta 2010 na spletnem naslovu <http://www.si-revizija.si/davcniki/index.php>.
8. Kaiser (1995). Steuerberatung als Risiko-Management. Berantung duch den Steuerberater, Bonn, Berlin.
9. Kodeks strokovnih načel preizkušenega davčnika (2000). Najdeno 8. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.si-revizija.si/davcniki/dokumenti/kodeks_strok_nacel-davcnik.pdf.
10. Kokotec-Novak (2007). Zbrano gradivo pri predmetu Davčno in računovodsko svetovanje. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
11. Novi pristopi v računovodstvu, ki delujejo (2009). Najdeno 1. Septembra 2010 na spletnem naslovu <http://www.eracunovodstvo.org/blog/novi-pristopi-v-racunovodstvu/>.
12. Predlog zakona o davčnem svetovanju (1998). Najdeno 5. avgusta 2010 na spletnem naslovu <http://www.dz-rs.si/index.php?id=101&type=98&st=a&vt=56&mandate=1&o=2200&unid=PZ4%7CC12565D400354E68C1256C2A0022818C&showdoc=1>.
13. Škerjanc (2003). Kakovost računovodenja računovodskih servisov. (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
14. Špes (2002). Optimiranje davčnih obveznosti. Bilans trade, Skoke.
15. Unija računovodska hiša. Najdeno 9. avgusta na spletnem naslovu <http://www.unija.si/si/racunovodska-hisa/podj-etje/>.
16. Vežjak (2001). Davčno svetovanje- pravne in strokovne podlage v Združenih državah Amerike. Revizor (5/6).
17. Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije. Najdeno 8. avgusta 2010 na spletnem naslovu http://www.davki.com/175/Iz_zgodovine.aspx.
18. Wasilewski, Reith (1998). Qualitätsicherung in freien Berufen. Deutcher Arzte Verlag.